

Školní vzdělávací program

Gymnázium Třebíč

První verze

Třebíč duben 2009

Obsah:

1. PŘEDMLUVA	4
2. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	5
3. VÝCHODISKA	7
3.1. POJETÍ A CÍLE GYMNAZIÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	7
3.2. STRATEGICKÉ PRIORITY KRAJE (DZ KV)	8
3.3. PRIORITY CÍL A. ZMĚNA ÚČASTI NA VZDĚLÁVÁNÍ	8
3.4. PRIORITY CÍL B. ZAJIŠTĚNÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ	10
3.5. PRIORITY CÍL C. ZVÝŠENÍ EFEKTIVITY A ZAJIŠTĚNÍ ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ	13
3.6. VÝVOJ DEMOGRAFICKÉ SITUACE V KRAJI	15
3.7. STAV ŠKOLY VE ŠKOLNÍM ROCE 2008–2009	16
3.8. VISION – IDEA ŠKOLY	19
3.9. DÍLČÍ CÍLE ŠKOLY	20
3.10. STABILNÍ ŠKOLA – ZÁRUKA NAPLNĚNÍ CÍLE	21
3.11. ŠKOLA JE EKONOMICKY VÝHODNÁ INSTITUCE	23
3.12. PERSONÁLNÍ POLITIKA – OSOBNOST UČITEL = OSOBNOST ŽÁK	23
4. ŠKOLNÍ UČEBNÍ PLÁN	25
4.1. UČEBNÍ PLÁNY PRO ČTYŘLETÝ STUDIJNÍ OBOR	27
4.2. UČEBNÍ PLÁNY PRO OSMILETÝ STUDIJNÍ OBOR	29
4.3. ŠKOLNÍ UČEBNÍ PLÁNY PRO NIŽŠÍ GYMNAZIUM	29
4.4. MODERNÍ VYUČOVACÍ METODY	30
5. KLÍČOVÉ KOMPETENCE	31
5.1. KOMPETENCE UČIT SE UČIT	31
5.2. KOMPETENCE ŘEŠIT PROBLÉMY	31
5.3. KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE	32
5.4. SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE	32
5.5. OBČANSKÉ KOMPETENCE	32
5.6. KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI	32
5.7. MÍRA PODPORY KOMPETENCÍ VE VZDĚLÁVACÍCH OBORECH	33
6. MATERIÁLNÍ A TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ	33
6.1. BUDOVA ŠKOLY	33
6.2. VYBAVENÍ ŠKOLY	35
7. SUPERSTRUKTURÁLNÍ A MEZIOBOROVÉ VNÍMÁNÍ	35
8. ŘÍZENÍ ŠKOLY	35

1. Předmluva

Dokument Školní vzdělávací program Gymnázium Třebíč (ŠVP GT) obsahuje materiály, které určují od 1. 9. 2009 strategii vzdělávání ve vyšším gymnáziu v oborech vzdělávání Gymnázium všeobecné s délkou vzdělávání čtyři roky a Gymnázium všeobecné s délkou vzdělávání osm roků podle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia (RVP G). Snaží se též předpokládat možný vývoj školy v horizontu několika let, a jako takový je prognostickým nástrojem. Popisuje jevy předpokládatelné a jevy dané přirozeným vývojem společnosti, které jsou ovlivňovány i mnoha dalšími vlivy a okolnostmi. Autoři tohoto materiálu si uvědomují zjednodušení celé problematiky, ale přesto si myslí, že dokument může hrát důležitou roli v dalším rozvoji školy tím, že některé názory a myšlenky vyvolají diskuzi, psaná forma donutí k přesné formulaci myšlenek a napsané názory budou mít závaznější povahu, než názory řečené.

První verze Školního vzdělávacího programu Gymnázia Třebíč navazuje na Dlouhodobý plán rozvoje školy Gymnázium, Třebíč, Masarykovo nám. 9/116 z března roku 2004 (DPRŠ) a doplňuje Školní vzdělávací program Gymnázium Třebíč pro nižší gymnázium z dubna 2007. Byla vypracována z důvodu splnění zákonné normy podle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia. Vychází z Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy kraje Vysočina (DZ KV), materiálů krajského úřadu kraje Vysočina, plánovací, prognostické a koncepční práce vedení školy a pedagogů Gymnázia v Třebíči.

Tato verze Školního vzdělávacího programu je předkládána všem subjektům, kterých se činnost školy týká:

- zřizovateli
- žactvu a rodičům
- pedagogickému sboru a nepedagogickým pracovníkům školy
- školské radě
- České školní inspekci
- představitelům města
- veřejnosti.

Vedení školy předpokládá, že práce na tomto typu textu nebude nikdy hotová, protože popis skutečnosti v dokumentu uvedený vychází z určitého časového okamžiku a snaží se k nim zaujímat stanoviska a hledat řešení, avšak postihnout budoucí změny nelze. Nelze je ani dostatečně přesně předvídat a reagovat na ně nyní už vůbec není možné. Velká péče je v materiálu věnována vysvětlování základních priorit školy a objasnění hlavních koncepčních záměrů vedení školy, které by měly být tím, co bude spojovat současný text s budoucími.

Vzhledem k rozsahu dokumentu autoři předpokládají, že oslovené strany budou pracovat s textem tak, že budou studovat pouze ty části, které se jich týkají. Dokument je z tohoto důvodu rozčleněn na kapitoly, které tvoří logické celky a navazují na sebe. Je snahou vytvořit pokud možno komplexní popis programu, ale nikoli dílo nečitelné z důvodu příliš velkého rozsahu.

Tento text musí mít povahu pracovního materiálu, který bude dále připomínkovan, rozpracováván, doplňován, případně v určitých cyklech měněn. I přes to by měl splňovat podmínky stylisticky čistého, formálně jednotného, fakticky úplného a dokončeného dokumentu.

Q u i n o n p r o f i c i t , d e f i c i t .

2. Identifikační údaje

Název ŠVP	Školní vzdělávací program Gymnázium Třebíč
	Předkladatel
Škola	Gymnázium Třebíč
Adresa školy	Masarykovo nám. 9/116, 674 01 Třebíč
Forma	příspěvková organizace
Jméno ředitele	Mgr. Radek Blažek
Jméno koordinátora	Mgr. Hana Doležalová
KKOV	79–41–K/41 Gymnázium, délka studia 4 roky
Vzdělávací program	čtyřletý vzdělávací program pro vyšší gymnázium
Studijní forma	denní forma vzdělávání
vzdělávání	

Kontakty a identifikace

e-mail	gymnazium.trebic@gtr.cz
WWW	www.gtr.cz
Telefon škola	568 840 815
Telefon ředitel	568 844 679, 721 826 878
Fax	568 846 246
IČO	604 184 35
IZO	000 559 237
IZO ředitelství	600 015 343

Zřizovatel

Název	Krajský úřad kraje Vysočina
Adresa	Žižkova 57, 587 33 Jihlava
Kontakty a identifikace	
Telefon	564 602 111
Fax	564 602 420
e-mail	posta@kr-vysocina.cz
WWW	www.kr-vysocina.cz
IČ	70890749

Školská rada

Předseda	Ing. Miroslav Nešpůrek, za zřizovatele
Člen	Mgr. Marie Bartíková, za zřizovatele
Člen	Mgr. Vladimír Brázda, za zákonné zástupce
Člen	PhDr. Pavel Jindra, za pedagogické pracovníky
Člen	Ing. Miloslav Plot, za zákonné zástupce
Člen	Mgr. Stanislav Prokop, za pedagogické pracovníky

Podpis

Platnost dokumentu	od 1. 9. 2009
Datum	
Podpis ředitele	

Razítko školy

L.S.

Název ŠVP	Školní vzdělávací program Gymnázium Třebíč
	Předkladatel
Škola	Gymnázium Třebíč
Adresa školy	Masarykovo nám. 9/116, 674 01 Třebíč
Forma	příspěvková organizace
Jméno ředitele	Mgr. Radek Blažek
Jméno koordinátora	Mgr. Hana Doležalová
KKOV	79-41-K/81 Gymnázium, délka studia vyššího gymnázia 4 roky
Vzdělávací program	osmiletý vzdělávací program pro vyšší gymnázium
Studijní forma vzdělávání	denní forma vzdělávání

Kontakty a identifikace

e-mail	gymnazium.trebic@gtr.cz
WWW	www.gtr.cz
Telefon škola	568 840 815
Telefon ředitel	568 844 679, 721 826 878
Fax	568 846 246
IČO	604 184 35
IZO	000 559 237
IZO ředitelství	600 015 343

Zřizovatel

Název	Krajský úřad kraje Vysočina
Adresa	Žižkova 57, 587 33 Jihlava
Kontakty a identifikace	
Telefon	564 602 111
Fax	564 602 420
e-mail	posta@kr-vysocina.cz
WWW	www.kr-vysocina.cz
IČ	70890749

Školská rada

Předseda	Ing. Miroslav Nešpůrek, za zřizovatele
Člen	Mgr. Marie Bartíková, za zřizovatele
Člen	Mgr. Vladimír Brázda, za zákonné zástupce
Člen	PhDr. Pavel Jindra, za pedagogické pracovníky
Člen	Ing. Miloslav Plot, za zákonné zástupce
Člen	Mgr. Stanislav Prokop, za pedagogické pracovníky

Podpis

Platnost dokumentu	od 1. 9. 2009
Datum	
Podpis ředitele	

Razítko školy

L.S.

3. Východiska

3.1. Pojetí a cíle gymnaziálního vzdělávání

MŠMT vytvořilo RVP G a požaduje po školách, aby s pomocí pilotních škol a metodických materiálů, vytvořily svůj ŠVP. Z dokumentu je patrná snaha definovat gymnaziální typ vzdělávání a tzv. klíčové kompetence žáka gymnázia. V ŠVP GT, které je určené pro Gymnázium Třebíč je nutné vycházet z tohoto dokumentu.

Gymnaziální vzdělávání má žáky vybavit klíčovými kompetencemi a všeobecným rozhledem na úrovni středoškolsky vzdělaného člověka, a tím je připravit především pro vysokoškolské vzdělávání, další typy terciárního vzdělávání, další specializaci i pro občanský život. Gymnázium má proto žákům vytvářet dostatek příležitostí, aby si v průběhu gymnaziálního vzdělávání stanovené klíčové kompetence osvojili a díky nim se naučili vhodně zacházet se svými vědomostmi, dovednostmi a schopnostmi. V pojetí gymnaziálního vzdělávání tak přestávají hrát hlavní roli pouze vědomosti a na důležitosti získávají dovednosti, jak vědomosti uplatnit a využívat, jak rozvíjet poznávací schopnosti a schopnost celoživotního učení. Gymnaziální vzdělávání přitom navazuje na klíčové kompetence a očekávané výstupy oborů základního vzdělávání v RVP ZV a usiluje o kvalitativně vyšší stupeň rozvoje osobnosti žáka.

Gymnázium má usilovat o to, aby naplňovalo a rozvíjelo tyto cíle:

- vytvářet u žáků předpoklady pro celoživotní učení;
- připravit je pro další studium a pro uplatnění v pracovním životě;
- podporovat celkový rozvoj osobnosti žáků tak, aby se dokázali co nejlépe zapojit do demokratické společnosti a projevovat se jako její aktivní občané;
- usilovat u žáků o dotváření hodnotového systému obecně přijímaného společností, rozvíjet schopnost samostatně se rozhodovat, tvořivě a kriticky myslet, být tolerantní a zodpovědný, vážit si kulturních, duchovních a materiálních hodnot, chránit své duševní a fyzické zdraví a životní prostředí.

Absolvent gymnázia získá široký vzdělanostní základ a osvojí si klíčové kompetence, které bude schopen dále rozvíjet v procesu celoživotního vzdělávání a získávání životních zkušeností. Takový profil absolventa vytváří žákům předpoklady pro vysokoškolské a další studium, pro jejich adaptabilitu v různých oborech a oblastech lidské činnosti, pro přizpůsobení se nově vznikajícím požadavkům na trhu práce i pro případné uplatnění v zahraničí.

3.2. Strategické priority kraje (DZ KV)

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy kraje Vysočina (DZ KV) z roku 2008 definuje tři základní strategické priority kraje v oblasti vzdělávání a školství. Škola respektuje takto definované priority, bude se snažit je naplňovat a v praxi rozvíjet. Z uvedeného dokumentu citujeme text v kapitolách 3.2.1., 3.2.2. a 3.2.3.

3.2.1. Prioritní cíl A. Změna účasti na vzdělávání

...oblastí, která může významně přispět ke zvýšení účasti na vzdělávání, je středoškolské vzdělávání. Struktura středních škol na jedné straně vykazuje mírně nižší podíl maturitních (zejména gymnaziálních) vzdělávacích příležitostí, na druhé straně zde existuje výrazný požadavek ze strany podnikatelských subjektů po kvalifikovaných profesích. Složitost situace navíc umocňuje nadcházející výrazný pokles počtu žáků vstupujících do prvních ročníků středních škol.

Úkoly a opatření v oblasti středoškolského vzdělávání:

Úkol A.1

Zachovat a případně rozšířit pro patnáctileté žáky všeobecné nebo obecně odborné vzdělávací příležitosti, které vedou k dalšímu studiu v terciárním stupni; usnadnit žákům, kteří mají zájem, cestu k dosahování co nejvyššího a relevantního vzdělání a zvýšit jejich studijní motivace a aspirace.

Výsledky naplňování úkolu od roku 2006:

Mezi školními roky 2005–2006 a 2007–2008 počet žáků v 1. ročnících čtyřletých gymnázií a v odpovídajících ročnících víceletých gymnázií mírně vzrostl (1232, 1251 žáků), jejich podíl k celkovému počtu žáků v 1. ročnících středních škol vzrostl z 18,0% na 18,5%.

Mezi školními roky 2005–2006 a 2007–2008 počet žáků v 1. ročnících víceletých gymnázií mírně poklesl (551, 524) a podíl počtu žáků prim osmiletých gymnázií na počtu žáků v 6. třídách a primách zůstal na 8,5%.

Mezi školními roky 2005–2006 a 2007–2008 vzrostl počet žáků v 1. ročnících lyceí ze 204 na 307 a jejich podíl k celkovému počtu žáků v 1. ročnících středních škol vzrostl z 3,0% na 4,5%.

Mezi školními roky 2005–2006 a 2007–2008 vzrostla kapacita pro 1. ročníky lyceí z 10 tříd na 14.

Východiska:

Počet žáků v 1. ročnících čtyřletých gymnázií a odpovídajících ročnících víceletých gymnáziích je ve školním roce 2007–2008 1251, což činí 18,5% žáků v 1. ročnících středních škol, kteří ukončili povinnou školní docházku (dále jen žáci v 1. ročnících středních škol). Podíl počtu žáků v primách osmiletého gymnázia a terciích šestiletého gymnázia k počtu žáků v 1. ročnících středních škol je 8,4%. Počet žáků v prvních ročnících lyceí ve školním roce 2007–2008 je 307, což činí 4,5% žáků v 1. ročnících středních škol.

V prvním kole přijímacího řízení v roce 2007 převyšoval počet zájemců o studium ve čtyřletém gymnáziu počet přijatých do 1. ročníku o 22 (2,9%). V 10 gymnáziích byl počet zájemců v prvním kole nižší než počet míst, pouze ve třech čtyřletých gymnáziích byl převis větší než 10. V prvním kole přijímacího řízení v roce 2007 byl počet zájemců o studium v lyceu o 75 nižší než počet míst.

Obory gymnázia jsou ve školním roce 2007–2008 nabízeny v 18 středních školách v 15 městech. Obory lycea jsou ve školním roce 2007–2008 nabízeny ve 12 středních školách v 7 městech.

Kapacita míst pro 1. ročníky čtyřletého gymnázia a odpovídající ročníky víceletého gymnázia ve školním roce 2007–2008 činí 1195. Kapacita míst pro 1. ročníky lycea ve školním roce 2007–2008 činí 415.

Počet jedenáctiletých dětí v kraji poklesl mezi školními roky 2005–2006 a 2007–2008 o 18,4% (cca o 1130).

Z výsledků mezinárodního šetření PISA vyplývá, že český vzdělávací systém patří mezi 5 nejvíce selektivních vzdělávacích systémů ze 30 sledovaných zemí OECD.

Trendy:

Počet žáků vstupujících do 1. ročníků středních škol bude i nadále klesat (od roku 2007–2008 ještě cca 7 let) a ustálí se na cca 68 % ze školního roku 2005–2006, mezi lety 2008–2009 až 2012–2013 dojde k poklesu z 95,3% stavu roku 2005–2006 na 70,3%.

Pokles počtu 11letých dětí bude pokračovat ještě 3 roky a ustálí se na cca 77 % ze stavu ve školním roce 2005–2006.

Populační pokles a rostoucí náročnost technologií a služeb vyvolává potřebu delší přípravy v počátečním vzdělávání pro získání odbornosti.

Zrychlující se aplikace výsledků vědy a výzkumu a globalizace a jimi vyvolané změny v profesních profilech v budoucím období zvyšují nároky na všeobecnou nebo obecně odbornou složku vzdělávání a rozvoj klíčových kompetencí.

Vyčleňování dětí ze základních škol do víceletých gymnázií může zhoršovat podmínky ke vzdělávání v základních školách, zvyšovat nerovnost v přístupu ke vzdělávání podle sociálního postavení rodiny a zvyšovat sociální polarizaci společnosti.

Opatření:

1. Nesnižovat počet míst v prvních ročnících čtyřletých gymnázií; v případě potřeby umožňovat přeměnu vyšších ročníků víceletých gymnázií na čtyřletá gymnázia.

2. Nesnižovat počet míst v prvních ročnících lyceí.

3. V případě, že bude růst poptávka absolventů základních škol po všeobecně a obecně odborně zaměřených oborech, souhlasit s výměnou čtyřletých maturitních odborně zaměřených oborů za čtyřleté obory gymnázií a lyceí ve vzdělávací nabídce středních škol. Zařazení těchto nových maturitních oborů do školského rejstříku však bude doporučováno pouze v případě dostatečné poptávky po gymnáziích nebo lyceích a v případě, že dojde ke snížení nebo zrušení kapacity existujícího maturitního oboru. Nejvyšší povolený počet žáků (dále jen kapacita) nového maturitního oboru bude doporučován maximálně do takové výše, aby nedocházelo k navyšování počtu žáků v prvních ročnících studijních oborů příslušné školy. Obdobně bude postupováno i v případě navyšování kapacity v již existujících oborech.

4. Nenavyšovat počet žáků nastupujících do 1. ročníků víceletých gymnázií ani kapacity ve školském rejstříku.

5. Pokud v důsledku poklesu počtu žáků bude existence víceletého gymnázia ohrožovat kvalitu povinné školní docházky v příslušném městě, přistoupí kraj na základě souhlasu města k omezení, případně zrušení kapacity nižších ročníků a ke změně vyšších ročníků na čtyřleté studium.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

Počet žáků v 1. ročnících čtyřletých gymnázií a v odpovídajících ročnících víceletých gymnázií

Počet žáků v 1. ročnících lyceí

Počet žáků v 1. ročnících víceletých gymnázií

3.2.2. Prioritní cíl B. Zajištění kvality vzdělávání

Podpořit zavádění prvků strategického řízení do škol

Kraj pokládá za účelné, aby řízení školy zajišťoval tým odborníků (např. ekonom, personalista, provozní, zástupci a vedoucí učitelé pro jednotlivé stupně a formy vzdělávání) v čele s ředitelem – manažerem vzdělávání. Tento hierarchický způsob řízení, založený na odpovědnosti jednotlivých vedoucích za příslušný úsek, uvolňuje ředitele z řešení běžných administrativních a operativních úkolů. Vzniká tak žádoucí prostor pro globální řízení organizace a potřebný odstup a nadhled. Z důvodu efektivity využívání finančních prostředků nelze podporovat takový kompletní systém řízení na všech školách, ale kraj bude vytvářet podmínky pro jeho uplatnění alespoň na školách velkých a členitých především zřizovaných krajem nebo obcemi.

Úspěšná realizace široké autonomie škol a strategického řízení přitom vyžaduje od kraje, případně regionálních partnerů, systematickou podporu:

- informačního prostředí nejen o podmínkách a možnostech škol, ale i o očekáváních a potřebách cílových skupin (občané, zřizovatelé, zaměstnavatelé, veřejná správa)
- komunikačního prostředí a stálého dialogu vedoucího ke společnému naplňování legitimních potřeb (jednotlivců, obcí, mikroregionů a kraje)
- objektivizovaného hodnocení škol i autoevaluace jako reflexe a jako východiska pro autonomní rozhodování a jednání škol
- vytváření motivujícího prostředí zejména prostřednictvím rozvojových programů řešících vybrané problémy

Ve srovnání se zeměmi EU jsou v ČR v rukou ředitelů škol a školských zařízení soustředěny mimořádně rozsáhlé kompetence.

Opatření:

1. Podporovat manažerské vzdělávání zejména ředitelů velkých škol a škol s členitou organizační strukturou.
2. Podporovat získávání mezinárodních zkušeností a inspirace managementu škol.
3. Podpořit velké školy a školy s členitou organizační strukturou v získání národní či mezinárodní certifikace kvality.
4. Podporovat spolupráci škol s relevantními regionálními partnery při tvorbě koncepčních dokumentů škol. Podporovat zapojení zřizovatelů škol do strategického řízení rozvoje škol.

V základních a středních školách podpořit rozvoj klíčových kompetencí žáků

V evropském kontextu (Lisabonská strategie) se pro zvýšení kvality vzdělávání ustanovily v Evropské komisi pracovní skupiny, v nichž má Česká republika své zástupce. Názvy a cíle 9 pracovních skupin jsou následující:

- učitelé a mistři odborného výcviku
- klíčové kompetence
- informační a komunikační technologie
- matematika a přírodní vědy
- pro vhodné využití zdrojů

- mobilita a evropská spolupráce
- otevřený prostor vzdělávání a aktivní občanství
- pro zvýšení atraktivity učení
- pro zlepšení výuky cizích jazyků

Jedním z rozhodujících faktorů pro dosahování vzdělání odpovídajícího potenciálu klientů bude míra individualizace vzdělávání, resp. schopnost vzdělávacího systému a organizace vzdělávání v jednotlivých školách přizpůsobovat se individuálním předpokladům a zájmům jednotlivců, které se navíc v čase mohou měnit. Naplnění tohoto trendu může významně přispět k lepšímu rozhodování při volbě vzdělávací dráhy žákem i při volbě budoucího povolání.

Jednou ze strategických výhod ČR z hlediska zahraničních investorů byla a dosud je nadprůměrná kvalifikace lidských zdrojů v technických oborech. Se zavedením systému rámcových vzdělávacích programů se rozšířila možnost škol modifikovat svůj školní vzdělávací program. Stejně jako v jiných evropských zemích se tak zvýšilo riziko, že klienti (žáci) zejména v základních školách budou upřednostňovat „snazší“ humanitně a umělecky zaměřené předměty před obtížnějšími (matematika, přírodní vědy, technika) a postupně tak dojde ke ztrátě technického a přírodovědného myšlení a tvořivosti.

Opatření:

1. Podpořit mateřské, základní a střední školy při přípravě a inovaci školních vzdělávacích programů, a to zejména podporou specializovaného vzdělávání a poradenstvím jako doplňkem aktivit MŠMT. Dále podporovat vytváření zázemí (např. školní knihovny, specializované výukové prostory, estetické a funkční přizpůsobení stávajících prostor) a doplnění či modernizaci vybavení zejména na 2. stupni základních škol a ve středních školách.
2. Podporovat přizpůsobování obsahu, metod a organizace vzdělávání individuálním potřebám jednotlivců.
3. Podporovat vzdělávání pedagogických týmů i jednotlivců v oblasti aktivizujících metod vzdělávání a individualizace vzdělávání včetně zahraničních stáží a podporovat výměnu zkušeností mezi učiteli i školami.
4. Podporovat aktivity ve školách zaměřené na rozvoj technického a přírodovědného myšlení a tvořivosti žáků.
5. Zvýšit informovanost zřizovatelů o očekávaných efektech zavedení školních vzdělávacích programů.
6. Poskytnout žákům (rodičům) standardizované informace o úrovni jejich vzdělání a informace vývoji na trhu práce tak, aby měli maximum informací pro odpovědné a kvalifikované rozhodnutí o své vzdělávací dráze a své budoucí profesní orientaci. K tomuto účelu využít prostředky globálních grantů kraje v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.
7. Podporovat uveřejňování příkladů dobré praxe a výměnu zkušeností mezi učiteli, mezi školami a dalšími subjekty.
8. Posílit Pedagogické centrum Vysočina nebo zřídit samostatnou organizaci jako metodický, poradenský a koordinační subjekt pro naplňování stěžejních rozvojových záměrů kraje v oblasti vzdělávání.
9. V dlouhodobějším horizontu bude kraj podporovat akreditaci kombinované formy bakalářského učitelského programu na veřejné vysoké škole v Jihlavě zaměřené na metodiku vzdělávání.

Podpořit vyhledávání a rozvoj talentovaných dětí, žáků a žáků

Opatření:

1. Podporovat vzdělávání zejména pracovníků pedagogicko–psychologických poraden a výchovných poradců v oblasti vyhledávání talentů. Pro vyhledávání talentů rovněž systematicky využívat výsledků standardizované evaluace.
2. Vytvořit systém poradenství pro učitele a rodiče pro vzdělávání nadaných žáků integrovaných ve školách.
3. Podporovat vytváření a využívání specifických programů, soutěží, přehlídek, setkání pro talentované žáky v kraji.
4. Využívat systém stipendií jako motivace pro talentované žáky a žáky.

Podpořit rozvoj vzdělávání žáků v cizích jazycích, ve využívání informačních a komunikačních technologií a v podnikání

Opatření:

1. Podporovat u pedagogů v mateřských, základních a středních školách rozvoj jazykových schopností, dovedností využívat informační technologie ve výuce a podporovat výuku podnikání a podnikavosti. Opatření bude spočívat zejména v podpoře vzdělávání, výměny příkladů dobré praxe a získávání mezinárodních zkušeností.
2. Podporovat využívání cizích jazyků a informačních technologií ve výuce jiných předmětů, v žákovských projektech apod.; rozšiřovat výuku jednotlivých předmětů a případně celých tříd v cizím jazyce.
3. Podpořit vytvoření metodiky výuky podnikání a podnikavosti včetně certifikačního systému ve školách a podporovat její využívání ve výuce.
4. Podpořit vytvoření přehledného systému certifikace dosažených schopností v cizích jazycích a dovedností ve využívání informačních technologií založené na mezinárodně uznávaných standardech a podporovat využívání tohoto systému při vzdělávání žáků a žáků i pracovníků ve školách.
5. Soustředit část prostředků globálních grantů kraje v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost k plošné a systematické podpoře rozvoje dětí a žáků v komunikaci v anglickém jazyce a v uživatelském používání počítačů.

V návaznosti na aktivity MŠMT rozvíjet mechanismy externího hodnocení výsledků vzdělávání včetně poskytování dosažitelných informací z veřejných zdrojů a iniciovat proces vlastního hodnocení škol jako jedné z podmínek změn ve školách

Trendy:

Výsledky vzdělávání a kvalitu škol považuje kraj Vysočina za komplexní a mnohorozměrnou veličinu, kterou není možné prokazovat jedním nebo dvěma ukazateli. Informace o kvalitě práce škol jsou nezbytné nejen pro řízení školství, pro různé zřizovatele škol, ale i pro jejich ředitele. Je třeba podpořit postupné vytváření rozsáhlého a různorodého evaluačního prostředí škol, které zohlední jejich různé kvalitativní charakteristiky, tyto informace zveřejňovat, ovlivňovat tak poptávku po vzdělání a využívat je pro řízení školství v kraji v nejširším smyslu slova. Hlavní cíl a smysl se však spatřuje v tom, že samotné školy začínají chápat hodnocení své práce (vnější – externí evaluaci nebo vnitřní – autoevaluaci) jako podstatný a neopominutelný zdroj poznání a informací pro vlastní řízení školy a zlepšování její kvality.

Zavádění standardizovaných evaluačních nástrojů do praxe škol přispěje k pojetí vzdělávání jako služby klientům.

Opatření:

1. Podpořit využívání standardizovaného hodnocení výstupů vzdělávání po 5. a v 9. ročníku základních škol jako jednoho z kritérií hodnocení kvality vzdělávání, přidané hodnoty a jako zdroje zpětné vazby pro školy, zřizovatele a veřejnost.
2. Podpořit využívání standardizovaného hodnocení výstupů vzdělávání na vstupu a výstupu středních škol jako jednoho z kritérií hodnocení kvality vzdělávání, přidané hodnoty a jako zdroje zpětné vazby pro školy, zřizovatele a veřejnost.
3. Podpořit využívání standardizované státní části maturitní zkoušky jako jednoho z kritérií hodnocení kvality vzdělávání a jako zdroje zpětné vazby pro školy, zřizovatele a veřejnost.
4. Podporovat proces vlastního hodnocení škol a proces hodnocení škol zřizovatelem jako systémové nástroje zvyšování kvality vzdělávacího procesu, a to zejména prostřednictvím vzdělávání, poradenství a přenosem zkušeností, a dále pak využívání dalších standardizovaných nástrojů pro porovnávání výsledků vzdělávání a multikriteriálního hodnocení činnosti škol.
5. Za účelem zabezpečení evaluace podporovat další rozvoj Pedagogického centra Vysočina nebo zřídit samostatnou organizaci. Soustředit prostředky globálních grantů kraje v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost k plošné a systematické podpoře využívání standardizovaných evaluačních nástrojů na území kraje ve prospěch dětí, žáků, žáků, škola a jejich zřizovatelů.
6. Kraj se bude podílet na vytvoření integrovaného informačního systému, který bude soustřeďovat a analyzovat klíčová relevantní data a informace z oblasti výstupů vzdělávání, trhu práce a zaměstnanosti a vytvářet informační výstupy obsahově i formálně využitelné při vlastní evaluaci středních škol i jako informační zdroj pro klienty a zřizovatele škol.

3.2.3. Prioritní cíl C. Zvýšení efektivity a zajištění rozvoje vzdělávání

Úkoly v oblasti Síť středních škol a souvisejících školských zařízení

Vytvořit stabilnější střední školy, které budou schopné se lépe připravit na výrazný pokles počtu žáků a efektivněji tomu přizpůsobovat své prostorové i personální potřeby

Východiska:

V uplynulém období byly úpravy zaměřeny zejména na systémová opatření (transformace služeb školám na privátní subjekty, přičlenění středisek praktického vyučování a domova mládeže ke střední škole, snížení počtu školních statků) a na stabilizaci oborů v menších školách (200 – 300 žáků denního studia) a dále byl zahájen proces vytváření silných regionálních oborově zaměřených center (větší školy se společným oborovým zaměřením). Realizací záměrů dochází ke zvyšování hospodárnosti využívání prostředků.

Trendy:

Harmonizace a úpravy sítě škol umožní nejen všestranně využít existující potenciál škol, ale postupně i snižovat provozní náklady a lépe využívat přímé náklady. Zvětšování škol, jejich spojování do celků efektivnějších z pohledu ekonomiky a řízení, vytváří podmínky pro zachování dostupnosti, rozmanitosti a kvality vzdělávání i v místech, kde by samostatný subjekt zanikal z důvodu vysokých nákladů nebo nízké kvality či rozsahu vzdělávání.

Opatření:

1. Pokračovat ve slučování středních škol zřizovaných krajem, které mají alespoň částečně příbuznou oborovou nabídku a vytvářet oborově zaměřená střediska zabezpečující ekonomicky únosné zachování a rozvoj vzdělávání kvalifikovaných odborníků v učebních a studijních oborech i v dalším vzdělávání pro potřeby zaměstnavatelů a služeb.
2. Pokračovat ve slučování monotypních středních škol se studijními obory včetně lyceí s místními gymnázii, případně s jinými středními školami.
3. Připravit perspektivní a ekonomicky efektivní řešení vzdělávací nabídky nejmenších středních škol zřizovaných krajem.
4. Přeskupit, případně doplnit síť odborně zaměřených oborů na území kraje ve školách za účelem udržení či zvýšení naplněnosti tříd a účelného využívání investic na zabezpečení moderní techniky pro výuku odborných předmětů a praxe.
5. Podporovat sloučené školy a jejich management v opatřeních vedoucích k vyšší efektivitě hospodaření se svěřeným majetkem a finančními zdroji, a to zejména při uvolňování méně využívaných prostor a snižování počtu zaměstnanců v souvislosti s poklesem počtu žáků.

Úkoly a opatření v oblasti financování vzdělávání

Zabezpečit financování přímých výdajů regionálního školství v období výrazného poklesu počtu žáků s prioritou základního a středního školství

Opatření:

1. Vzhledem k významnému poklesu počtu výkonů ve školství a poklesu efektivity využívání zdrojů ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání soustředit pozornost na zabezpečení povinné školní docházky, resp. vzdělávání žáků v základních školách, a dále pak na zabezpečení středoškolského vzdělávání.

V této souvislosti:

- nezvyšovat podíl výdajů na základní umělecké vzdělávání, domy dětí a mládeže a školní kluby s důrazem na vyšší efektivitu poskytovaných služeb, případně vyšší spoluúcast klientů
- nedoporučovat zvyšování celkové kapacity (nejvyššího povoleného počtu výkonů ve školském rejstříku) základních uměleckých škol, domů dětí a mládeže a školních klubů
- postupně snížit jednotkové náklady na dětské domovy na průměrnou národní úroveň
- nedoporučovat zvyšování kapacit (nejvyššího povoleného počtu výkonů ve školském rejstříku) denního nastavbového studia, pokud počet žáků nebude zahrnut do počtu výkonů přiznaných kraji pro přidělení prostředků ze státního rozpočtu na financování regionálního školství

2. V případě sloučení škol po přechodnou dobu zohledňovat opodstatněné zvýšené náklady oproti normativnímu přidělu. Přechodná doba činí u mateřských škol 1 rok, u základních škol 4 roky a u středních škol 2 roky a během ní bude podpora postupně klesat.

3. Postupně vyrovnávat podmínky financování 2. stupně základních škol a nižšího stupně víceletých gymnázií, avšak s ohledem na naplněnost tříd a na rozdíly vyplývající z právních předpisů.

Zvýšit podíl grantových zdrojů na zabezpečení rozvojových aktivit v oblasti vzdělávání

Opatření:

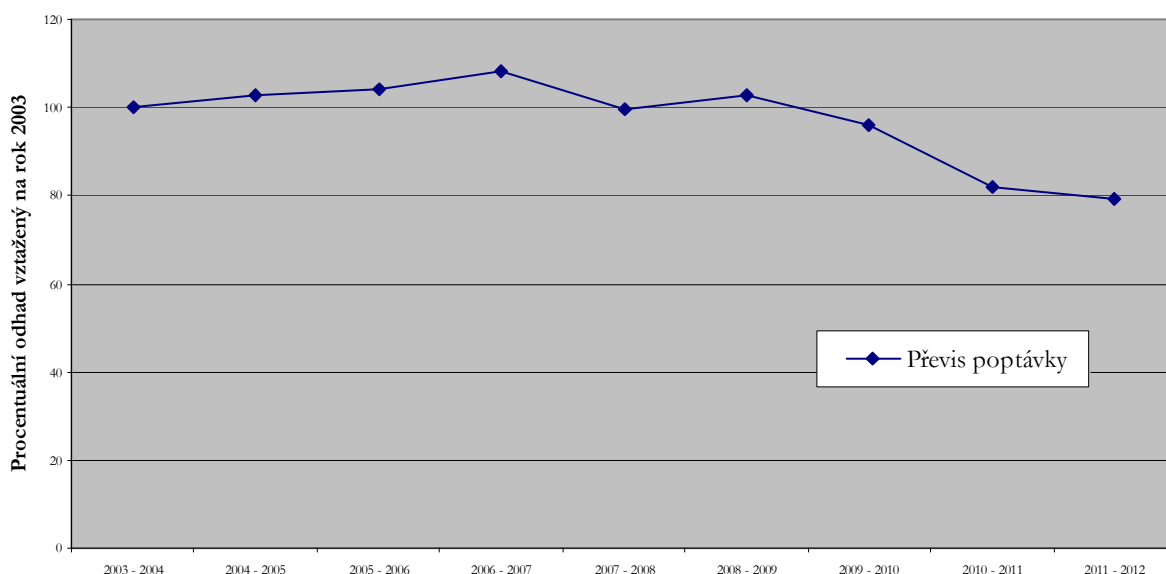
1. Sledovat velké národní projekty a vytvářet podmínky pro jejich realizaci na území kraje prostřednictvím krajského úřadu, Pedagogického centra Vysočina nebo jiných organizací.

2. Podporovat získávání grantových zdrojů jednotlivými školami, zabezpečit informovanost o těchto možnostech a podporovat vzdělávání pracovníků škol v oblasti projektového managementu. Prostřednictvím sítě Pedagogického centra Vysočina zabezpečit územně dostupné základní orientační poradenství v oblasti přípravy projektů.
3. Podporovat získávání grantových zdrojů jednotlivými organizacemi působícími v oblasti rozvoje lidských zdrojů, zabezpečit informovanost o těchto možnostech a podporovat vzdělávání jejich pracovníků v oblasti projektového managementu.
4. Koordinovat a připravit pro programovací období 2007–2013 velké systémové projekty v oblasti vzdělávání na území kraje, a to zejména pro operační programy ROP, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a případně dle vývoje zaměření také pro OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Věda, výzkum a inovace a OP Podnikání a inovace.
5. Vytvořit podmínky pro realizaci globálních grantů v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, případně dalších globálních grantů, pokud budou kraje součástí jejich implementační struktury.
6. Za účelem naplňování a koordinace stěžejních směrů kraje při využívání prostředků globálních grantů kraje posílit Pedagogické centrum Vysočina nebo zřídit samostatnou organizaci.
7. Podpořit aktivity k zajištění informovanosti veřejnosti o realizaci projektů na území kraje.

3.3. Vývoj demografické situace v kraji

Přirozeným i migračním úbytkem v předcházejících letech mírně klesal počet obyvatel kraje. Věková struktura vykazuje ve srovnání s celorepublikovým průměrem asi o jeden procentní bod vyšší podíl věkové skupiny do 14 let. Také průměrný věk obyvatel kraje je o něco nižší. Střední délka života je delší asi o jeden rok a je nejvyšší v celé republice.

Do roku 2010 se podle demografické projekce udrží celkový počet obyvatel víceméně na dnešním stavu. Avšak snižování počtu dětí bude vzhledem k poklesu porodnosti v 90. letech podstatně strmější. Do roku 2010 klesne počet dětí ve věku docházky do mateřské školy asi o 2 tisíce (tedy přibližně na 89% dnešního stavu); dětí ve věku povinné školní docházky o 18 tisíc (tj. na 71%); mladých lidí ve věku 15–19 let o 5 tisíc (tj. na 87%) a mladých lidí ve věku 20–24 let o 10 tisíc (tj. na 78%). To se pochopitelně odráží v počtech žáků jednotlivých stupňů škol. Pokles počtu dětí na mateřských školách již kulminoval, v těchto letech začíná dopadat na základní školy a na středních školách se silně projeví po roce 2008 (do roku 2012 klesne počet žáků nastupujících do 1. ročníku středních škol o třetinu). Možný vývoj dokládá graf č. 1.

Graf č. 1 Odhad vývoje převisu poptávky uchazečů o studium v 1. ročníku čtyřletého oboru na gymnáziích v kraji (vlastní graf)

Vzdělanostní struktura dospělé populace kraje Vysočina se liší od průměru České republiky ve všech kategoriích a vždy je méně příznivá. Na druhou stranu však odlišný a pro kraj pozitivní pohled poskytuje srovnání vzdělanostní úrovně dvou věkových skupin (20–29 let a 30–39 let), které dosahují hodnot výrazně lepších, než je průměr republiky. Zatímco u starší věkové skupiny byly v kraji Vysočina podíly osob s terciárním (resp. alespoň maturitním) vzděláním výrazně nižší než v celostátním průměru, u mladší věkové skupiny se kraj Vysočina dostal v obou případech nad průměr republiky. Nárůst podílu osob s maturitou byl tedy za uvedené období v kraji Vysočina dvojnásobný, stejně tak nárůst podílu osob s terciárním vzděláním.

Vývoj demografické situace v regionu víceméně kopíruje stav v kraji. Snižování natality bylo v minulých letech méně strmé z důvodu nárůstu počtu mladšího obyvatelstva migrací při stavbě a spouštění Jaderné elektrárny Dukovany.

3.4. Stav školy ve školním roce 2008–2009

Střední vzdělávání rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v základním vzdělávání důležité pro osobní rozvoj jedince. Poskytuje žákům obsahově širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání spojené se všeobecným vzděláním a upevňuje jejich hodnotovou orientaci. Střední vzdělávání dále vytváří předpoklady pro plnoprávný osobní a občanský život, samostatné získávání informací a celoživotní učení, pokračování v navazujícím vzdělávání a přípravu pro výkon povolání nebo pracovní činnosti.

Gymnázium je všeobecně vzdělávací, vnitřně diferencovanou školou, která připravuje především pro studium na vysokých školách, dále připravuje pro výkon některých činností ve správě, kultuře a dalších oblastech. Výuka ve škole probíhá ve dvou studijních oborech, které se průběžně po dobu zavedení ŠVP NG a ŠVP G formálně mění:

- čtyřletý obor vzdělávání KKO V 79–41–K/401 Gymnázium všeobecné, s délkou studia 4 roky, zakončený maturitní zkouškou;

- resp. čtyřletý obor vzdělávání KKOV 79–41–K/41 od 1. 9. 2009 Gymnázium, s délkou studia 4 roky, zakončený maturitní zkouškou,
- osmiletý obor vzdělávání KKOV 79–41–K/801 Gymnázium všeobecné, s délkou studia 8 roků, zakončený maturitní zkouškou.
- resp. osmiletý obor vzdělávání KKOV 79–41–K/81 od 1. 9. 2007 Gymnázium, s délkou studia 8 roků, zakončený maturitní zkouškou.

Ve školním roce 2008–2009 je školní výuka zorganizována podle tabulky:

Ročník. Studium v letech	<u>GYMNÁZIUM S DÉLKOU STUDIA 4 ROKY</u>	Ročník. Studium v letech	<u>GYMNÁZIUM S DÉLKOU STUDIA 8 ROKŮ</u>
1. 2008–2012	3 třídy 92 žáků	1. 2008–2016	1 třída 30 žáků
2. 2007–2011	3 třídy 93 žáků	2. 2007–2015	1 třída 31 žáků
3. 2006–2010	3 třídy 90 žáků	3. 2006–2014	1 třída 30 žáků
4. 2005–2009	3 třídy 88 žáků	4. 2005–2013	1 třída 30 žáků
		5. 2004–2012	1 třída 27 žáků
		6. 2003–2011	1 třída 29 žáků
		7. 2002–2010	1 třída 32 žáků
		8. 2001–2009	1 třída 27 žáků
Celkem v oboru 12 tříd 363 žáků		Celkem v oboru 8 tříd 246 žáků	
Celkem ve škole 20 tříd 599 žáků			

Tabulka č. 3 Organizace studijních oborů ve školním roce 2008–2009

Od školního roku 2003–2004 jsou podle nové strategie rozvoje školy přijímány tři třídy čtyřletého typu studia v ročníku a jedna třída osmiletého typu studia. Ve školním roce 2008–2009 studuje v třebíčském gymnáziu ve 20 třídách 599 žáků.

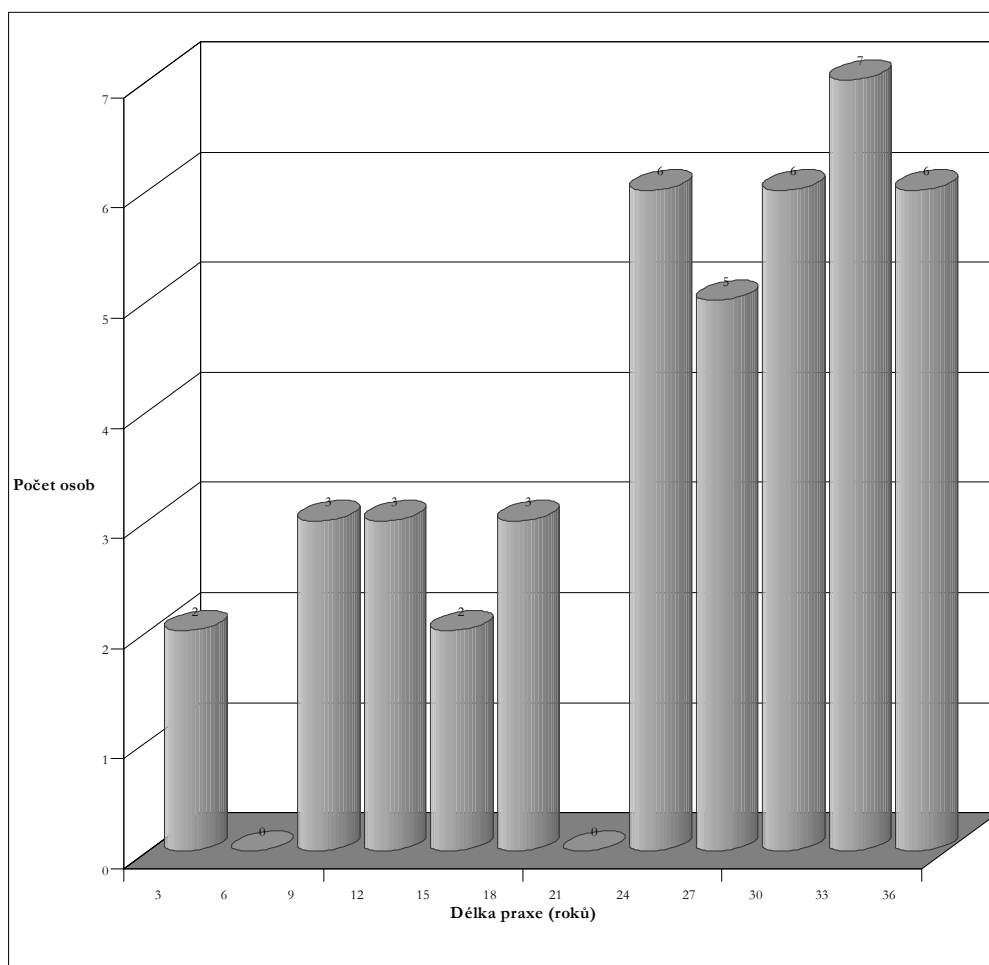
Ve škole pracuje 52 pedagogických pracovníků s přepočteným souhrnným úvazkem 47,38 pedagogického pracovníka, včetně ředitele školy, statutární zástupkyně ředitele, zástupce ředitele, výchovného poradce a správce počítačové sítě. Věkový průměr pedagogického sboru je 46,17 let (46 a 2 měsíce), 13 učitelů je starších 50 let. Rozvrstvení věku dokumentuje graf č. 2. Poměr mužů a žen je 1:2,35 (v absolutních počtech 14 : 33).

Všichni pedagogičtí pracovníci jsou aprobovaní pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů na střední škole a deset z nich má aprobaci pro výuku tří předmětů. Provoz školy zajišťuje 9 nepedagogických pracovníků: hospodárka, školník, domovník, 6 uklízeček.

Podobné možnosti vzdělávání poskytují v okolí ještě:

- Gymnázium Moravské Budějovice
- Gymnázium Velké Meziříčí
- Střední škola technická Třebíč s oborem technické lyceum
- Katolické gymnázium.

Graf č. 2 Počet pedagogických pracovníků podle délky praxe

3.5. Vision – idea školy

GYMNÁZIUM VŠESTRANNĚ PŘIPRAVUJE SVÉ ŽÁKY NA VZDĚLÁVÁNÍ,
ŽIVOT A PRÁCI V EVROPSKÉ UNII TAK, ABY USPĚLI.

GYMNÁZIUM UČÍ SVÉ ŽÁKY POUŽÍVAT TECHNOLOGIE TŘETÍHO
TISÍCILETÍ.

GYMNÁZIUM JE MODERNÍ, DYNAMICKOU, OTEVŘENOU A
KOMUNIKUJÍCÍ INSTITUCÍ S DOBROU TRADICÍ – SRDCEM VZDĚLANOSTI
REGIONU.

GYMNÁZIUM USILUJE O HARMONICKÝ ROZVOJ OSOBNOSTI SVÉHO
ŽÁKA A POSKYTUJE MU OPORU V OBDOBÍ DOSPÍVÁNÍ.

3.6. Dílčí cíle školy

Pro dosažení vize školy, nebo alespoň k nejtěsnějšímu přiblížení se k tomuto stavu, který je definován v předcházejícím textu, je nutné si stanovit dílčí kroky a termíny, jež k tomuto cílovému stavu povedou. Je nutné zdůraznit, že cílový stav musíme chápat jako dynamicky se měnící, neustále vyvíjející a modifikující podle konkrétních podmínek a vývoje společnosti.

V následujících bodech jsou rozepsány dílčí cíle, které konkretizují předcházející čtyři hlavní vize:

1. Stabilní škola je zárukou naplnění vzdělávacího i výchovného cíle.
2. Škola musí být ekonomicky výhodnou pro zřizovatele.
3. Vhodnou personální politikou vybudovat stabilní, kvalitní a motivovaný pedagogický sbor a všemožně se snažit o jeho další vzdělávání.
4. Škola má sestavené učební plány tak, aby podporovaly cíle školy. Důraz musí být položen na výuku profilových předmětů: český jazyk, matematika a anglický jazyk.

5. Škola používá moderní vzdělávací metody za účelem pochopení metodiky vědecké práce.
6. Vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.
7. Má materiální a technické zabezpečení na úrovni XXI. století a využívá je.
8. Rozvíjí u žáků superstrukturální a mezioborové vnímání předmětů lidské činnosti.

1. Řízení školy je prováděno moderními metodami.
2. Pro dosažení cílů musí škola efektivně využívat finančních zdrojů přidělovaných zřizovatelem, ale nesmí zanedbávat ostatní možnosti získávání zdrojů.
3. Je nezbytné tvořit jasně deklarovanou a pro okolí čitelnou a známou „tvář“ školy.
4. Škola je otevřenou institucí a rovnocenným partnerem okolních subjektů.

5. Přípravuje žáky na řešení různorodých životních situací a zvládnutí umění rozhodovat.
6. Pomáhá vytvářet postoje a názory.
7. Nabízí žákům rozdílné pohledy na způsob života.
8. Respektuje speciální a individuální potřeby žáků.

3.7. Stabilní škola – záruka naplnění cíle

Už ve školním roce 2003–2004 byl nastoupen trend zvýšení počtu tříd ve škole tak, aby bylo dosaženo cílového stavu 20 tříd – 3 třídy v ročníku oboru čtyřletého, to je celkem 12 tříd, a 1 třída v ročníku oboru osmiletého, celkem 8 tříd.

Tímto procesem se docílilo:

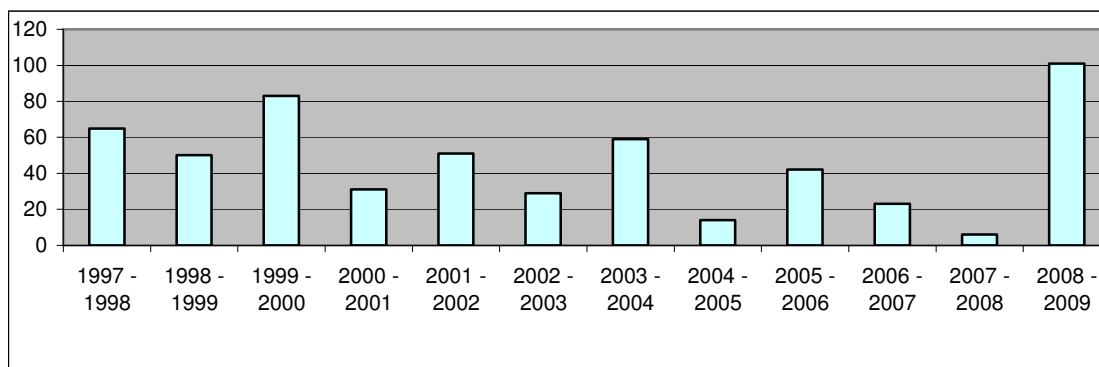
- zvýšení podílu gymnazijního typu vzdělávání v populaci a snížení pravděpodobnosti nezaměstnanosti u absolventů školy;
- snížení převisu poptávky po studiu na gymnáziu v regionu;
- toho, že škola je ekonomicky výhodnější pro zřizovatele;
- toho, že škola je stabilnější vůči přirozené i nežádoucí fluktuaci i absenci pedagogů;
- větší možnosti přizpůsobení vzdělávací cesty individuálním potřebám žáků, například formou volitelných předmětů.

Převis poptávky ukazuje tabulka:

Školní rok	osmileté studium				čtyřleté studium			
	uchazečů	přijatých	počet tříd	převis poptávky	uchazečů	přijatých	počet tříd	převis poptávky
1997–1998	134	30	1	104	157	92	3	65
1998–1999	101	29	1	72	139	89	3	50
1999–2000	121	30	1	91	142	59	2	83
2000–2001	84	30	1	54	91	60	2	31
2001–2002	121	30	1	91	111	60	2	51
2002–2003	90	30	1	60	118	89	3	29
2003–2004	83	30	1	53	148	89	3	59
2004–2005	84	30	1	54	104	90	3	14
2005–2006	75	30	1	45	132	90	3	42
2006–2007	78	30	1	48	113	90	3	23
2007–2008	64	30	1	34	96	90	3	6
2008–2009	67	30	1	37	191	90	3	101

Tabulka č. 4 Převis poptávky při přijímacích zkouškách

O studium v osmiletém oboru je z pochopitelných důvodů veliký zájem a nelze pravděpodobně očekávat výrazné snížení počtu uchazečů v závislosti na demografickém vývoji. Lze statisticky odhadovat, že snížení počtu jedenáctiletých dětí o 25% oproti roku 2003 se projevuje již v současné době – aktuálně v letech 2007–2008 – a v dalších rocích se už nebude snižovat. Snížení počtu uchazečů o studium osmiletého oboru se projevilo také tehdy, když veřejnost byla seznámena s tím, že ve škole se budou pravidelně otvírat tři třídy čtyřletého oboru.

Graf č.3 Trend převisu poptávky u čtyřletého studia

Převis poptávky o studium čtyřletého oboru vykazuje tři zajímavé jevy:

- „Obročkování“ zájmu – pravidelně se střídá rok s vyšším zájmem s rokem, kdy zájem je nižší.
- Setrvačnost chování uchazečů – s ročním zpožděním se mění počet uchazečů v závislosti na počtu přijímaných.
- „Tržní“ chování uchazečů – ukazuje se, že zájem o studium na škole ovlivňuje počet přijímaných, nikoli počet žáků devátých tříd základních škol v populaci.

Výše uvedené je pro další rozvoj školy více než příznivé.

Nabízí se otázka, zda rozšíření kapacity školy nevedlo ke snížení kvality vzdělávání a zda je vhodné zvyšovat kapacitu školy v době, kdy počet dětí a mladistvých v populaci klesá.

Podle současných výborných výsledků absolventů školy lze odhadovat, že výběr většího počtu žáků nemusí sice nutně zaručovat, že se do školy po přijímacích zkouškách dostane většina žáků z regionu vzdělatelná ve studijních oborech gymnázia a motivovaná tyto obory absolvovat. Protože ale jejich vzdělávání probíhá v prostředí, kde tradice školy v malém městě vede k vyšším studijním výkonům, můžeme předpokládat i pozorovat, že se úroveň nesníží. Pro absolventy školy je výhodou to, že typ dosaženého vzdělání statisticky ovlivňuje jejich uplatnění na trhu práce, a tím se snižuje pravděpodobnost jejich nezaměstnanosti. Toto je pozitivní i pro kraj a region, neboť se v populaci vytváří větší podíl gymnazistů. Je pouze na místních institucích, jak tohoto potenciálu budou umět využít a jak ovlivní i návrat vysokoškolsky vzdělaných odborníků do regionu.

Je nutné zamýšlet se nad problémem, jak objektivizovat výběr žáků na střední školy, jakou měrou klást důraz na všeobecné studijní předpoklady, schopnosti a dovednosti. Jsme ochotni se této rozpravě aktivně účastnit.

Počet dětí a mladistvých ve věku školní docházky v celé České republice klesá, a tak se stane, že za několik let bude nejen v Třebíči „kulminovat“ pokles počtu maturantů. Vlna se přelije na vysoké školy a poklesne počet uchazečů o vysokoškolské studium. Nelze předpokládat, že vysoké školy budou razantně snižovat počet přijatých, a proto budou mít naši absolventi ještě větší šanci dostat se na vybranou školu.

Poslední demografický vývoj v regionu i v celé České republice ukazuje, že v roce 2006 po dlouhé době natalita nepatrně převládla nad mortalitou a je pravděpodobné, že tento trend bude pokračovat.

Ve školním roce 2008–2009 vlivem jiného způsobu podávání přihlášek ke studiu na střední škole došlo k dramatickému nárůstu počtu uchazečů o studium. Toto zvýšení je pouze zdánlivé, protože uchazeči mají možnost podávat až tři přihlášky. Pro odhad trendu je nutné číslo 191 dělit dvěma až třemi.

3.8. Škola je ekonomicky výhodná instituce

Je naprosto jasné, že investice do výchovy a vzdělání musí být vždy ekonomicky velmi výhodná, a to z pohledu individuálního i celospolečenského. Vynaložené prostředky se však vrací a zhodnocují s velkým zpožděním, které je vždy delší, než volební období politického působení jedné vlády. Řešení problémů školství se neustále odsouvá a stávají se z nich politické problémy, které nemají s odbornou a věcnou diskuzí nic společného – stačí sledovat „proces“ zavádění „jednotné maturitní zkoušky“. Výsledky výchovně vzdělávacího systému lze v současné době jen obtížně měřit a srovnávat. Začíná se projevovat nedostatek mladých odborníků a specialistů v oblasti technických věd, kteří by byli schopni pracovat se špičkovou technikou a zároveň byli schopni používat anglický jazyk. Rezort školství na první pohled funguje. Současný stav na trhu práce je ve svém důsledku odrazem školství z doby před více než deseti lety. Dobrý hospodář dovede domyslet, co se může odehrávat i za dobu delší než čtyři roky. Krajský úřad deklaroval ve strategických prioritách, že bude podporovat zvýšení účasti na vzdělávání a bude dbát na rozvoj dalšího vzdělávání.

Ve stabilní společnosti s tradicí jsou vytvořeny mechanismy, které pomáhají vzdělávacímu systému materiálně i finančně. Tyto možnosti se vytvářejí dlouho a musí pro ně být legislativně jasně vymezené podmínky.

Moudrý člověk ví, mezinárodní výzkumy potvrdily, ba i ministerstvo školství prohlásilo, že čím vyšší úroveň vzdělání absolvent dosáhne, tím se snižuje pravděpodobnost nezaměstnanosti. Tyto postřehy lze dokázat statistikami vypracovanými úřadem práce.

Gymnazijní vzdělávání je pro zřizovatele vždy ekonomicky výhodné, neboť:

- počet žáků ve třídě je obvykle téměř maximální – průměrná naplněnost tříd v naší škole je 30,0;
- zanechání studia, odchod žáků ze školy a neúspěšnost je minimální;
- pro gymnazijní vzdělávání nejsou třeba nákladné pomůcky, zařízení pro praxi.

Hospodárnost se mimo jiné ukáže i tak, že se většina absolventů vrátí zpět do regionu a tím investované prostředky zhodnotí. To se však pravděpodobně cílevědomě neděje.

Z pohledu současné demografické situace se ukazuje, že model financování školství využívající k přidělování výkony a normativy je silně kontraproduktivní, a to hlavně v základním školství, protože vede ke snižování kvality poskytovaného vzdělávání. Škola, která je ekonomicky závislá na počtu žáků se nutně musí chovat vstřícně. Tím dochází až k podbízení, ke snižování nároků a mnohdy bohužel i k intervenci rodičů, kteří umetají cestičku svým geniálním potomkům.

3.9. Personální politika – osobnost učitel = osobnost žák

Z již výše uvedeného věkového průměru pedagogického sboru je zřejmé, že se v průběhu následujících let nabízí přirozená možnost „omlazení“ sboru. Vysoký věkový průměr jeho členů naznačuje v blízkém časovém horizontu přechod většího počtu vyučujících do důchodu. Je dlužno dodat, že pro hospodaření se mzdovými prostředky jsou mladší zaměstnanci výhodnější, ovšem ekonomické hledisko je na druhé straně vyrovnáváno zkušenostmi a dovednostmi starších kolegů. V případě rozšíření počtu tříd se již zvýšil počet členů sboru i nepedagogických

pracovníků, aby byly pokryty úvazky. V roce 2006 a následně v roce následujícím byly direktivně přidány vyšším gymnazijním ročníkům k týdenní hodinové dotaci dvě hodiny a počet se tak zvýšil na 33. Argumentem ministerstva školství bylo to, že se žáci gymnázií musí lépe připravit na novou formu maturitní zkoušky. S odkazem na výsledky několikaletých testování maturantů ať již v Sondě maturant či Maturitě nanečisto si myslíme, že je to naprostý nesmysl. Bohužel se musíme s tímto trendem vyrovnat i v poloze personální politiky instituce. Znamenalo to, že sbor musel být posílen o další pedagogy. Další faktor, jenž ovlivní personální politiku vedení školy, je poměr mužů a žen ve sboru v roce 2006 (1 : 2,35).

Vedení školy si uvědomuje riziko odchodu mladších vyučujících – žen na mateřskou dovolenou a mužů za výhodnějšími finančními nabídkami. Počítá i s touto přirozenou možností a bude ji pohotově řešit.

V současné době se blížíme stavu, kdy sbor bude početně personálně stabilizovaný. Ukazuje se, že v takto velké škole je nezbytné a účelné zdvojit rizikové pozice. Těmi se rozumí jednak aprobace s nižším počtem vyučovaných hodin – francouzský jazyk, ruský jazyk, technika administrativy, estetické výchovy a dále funkce jako například výchovný poradce nebo ekonomické oddělení školy.

K dosažení tohoto cíle se průběžně vypracovává dlouhodobý plán s variantami obměn pedagogického sboru, doplňuje se databáze uchazečů o zaměstnání, kontaktují se vytipovaní žáci učitelských oborů VŠ – především bývalí absolventi – a motivují se ke vstupu do sboru. Nabízí se jim možnost konat ve škole pedagogickou praxi.

Z předcházejících let i ze současného roku je v databázi uchazečů o práci pedagoga (viz přílohy) evidováno přes 150 zájemců a počet neustále vzrůstá. Jedná se o učitele základních škol, čerstvé absolventy univerzit a vysokých škol i zájemce z nepedagogických oborů.

Zajímavý jev je pozorován v posledních letech, kdy dochází ve větší míře k výměně a pohybu zaměstnanců. Dá se říci, že je to děj pozitivní, který respektuje širší společenské změny, avšak skrývá i nebezpečí, kdy může dojít k přetrhání tradic a přerušování kontinuity instituce. Je možné tomu do určité míry zabránit tím, že vedení školy bude muset ve větší míře a aktivně dbát na to, aby nepsaná pravidla a zvyklosti byly zaznamenány a kodifikovány. Tím lze ovlivnit kulturu školy, ale je nežádoucí, aby se takto vytvořený stav zakonzervoval a dále se nevyvíjel. Naopak, je potřeba tyto již zaznamenané způsoby řešení jednotlivých případů o to více sledovat a diskutovat o jejich možných změnách.

Je nutné zdůraznit ještě jeden pozitivní aspekt. Zvýšením kapacity školy se ve městě vytvoří několik pracovních míst pro vysokoškolsky vzdělané pracovníky, a tím se podpoří a povzbudí návrat nebo příchod vysokoškoláků.

Vhodnou personální politikou je nezbytné i při výše naznačených změnách udržet stávající kvalitu výchovného a vzdělávacího procesu. Toho lze dosáhnout tím, že se předá zkušenost i kvalita využitím metody mentoringu: dvojic uvádějící – začínající učitel a metodické práce v předmětových komisích. Členy pedagogického sboru je nutné pravidelně hodnotit, motivovat, pobízet k jejich dalšímu vzdělávání, odbornému růstu a aktivnímu zapojení do života školy nejen finančními prostředky, ale i jinými formami – kontaktem se srovnatelnými institucemi a jejich poměřováním, pořízením kvalitního vybavení pro práci, jasným stanovením cílů a pravidel, vlastním příkladem.

Vedení školy by přivítalo jasný a rázný krok MŠMT v otázce kariérního řádu pedagogických pracovníků, protože současnou právní úpravu a možnosti, které umožňuje, lze jen stěží chápat jako seriózní vyřešení problému. Tím by se výrazně podpořila motivace vyučujících pracovat na svém odborném růstu a vyřešil by se tím i problém plošného vyrovnání v oblasti odměňování.

4. Školní učební plán

Školní učební plány vycházejí z RVP G, platných předpisů a dokumentů pro obory vzdělávání Gymnázium čtyřleté a osmileté a podporují hlavní cíle školy – poskytovat všeobecné vzdělání, připravovat především pro studium na vysokých školách, připravovat žáky všestranně na vzdělávání, život a práci v Evropské unii tak, aby uspěli. Škola svými učebními plány hodlá podpořit výše stanovené vize školy.

Všeobecnost a univerzálnost gymnazijního vzdělávání je jeho největší výhodou. V naší škole nepředpokládáme zavedení specializovaných studijních oborů. Ty mohou být výhodné pro žáky, kteří jsou jednostranně zaměřeni a vyhranění už od základní školy. Z naší zkušenosti vyplývá, že tato výhoda se může naplno projevit ve velkých městech, kdy větší koncentrace těchto žáků umožní i v rámci gymnazijního typu vzdělávání větší specializaci.

Učební plány zohledňují spektrum nabídek ve srovnání s ostatními středními školami ve městě a v regionu. Například Katolické gymnázium nabízí své specifické výchovné cíle, včetně specializace na živé i mrtvé jazyky, technické lyceum poskytuje vzdělání v oborech zaměřených na technickou praxi. I ostatní střední školy ve městě mají vlastní profilace.

Spádové oblasti gymnázií v regionu jsou téměř neměnné, veřejností respektované a jejich učební plány se víceméně neliší.

Učební plány byly vytvářeny tak, že poskytují žákům individuální možnost volby studijní cesty, která jim pomůže při přijetí a při studiu všech oborů vysokých škol a univerzit. Respektují to, že žáci projevují stálý zájem o přírodovědné a technické obory. Profilové předměty gymnázia jsou řeč mateřská, matematika a anglický jazyk.

Český jazyk je nástrojem komunikace a formulování myšlenek v přirozeném lingvistickém prostředí. Jeho zvládnutí v mluvené i psané podobě je nutné pro další studium i jakoukoli vědeckou práci. Je třeba preferovat porozumění textu i řeči, procvičovat rétorické metody a schopnost formulovat otázky.

Matematika má nezastupitelné postavení v systému věd přírodních. Její logika a metody jsou obecně použitelné a její zvládnutí zvyhodňuje jedince obzvláště v současné době rozvoje informačních technologií.

Zvládnutí alespoň jednoho cizího jazyka patří do základního vzdělání. V období interakce a propojování panevropských kultur a ekonomického i civilizačního přibližování v rámci celého světa je nutné kvalitně ovládat alespoň jeden cizí jazyk – jazyk anglický.

Hodinové dotace pro ostatní předměty jsou stanoveny tak, aby mohl být naplněn rozsah standardů učiva, dále jako východiska pro modelové řešení problémových situací, alternativní pohledy a metodické nástroje moderních metod edukačních procesů. V nich se musí rozšiřovat spektrum moderních vzdělávacích metod za účelem tvorby projektů a vedení žáků k pochopení metodiky vědecké práce.

Zajímavý úhel pohledu na problematiku důležitosti jednotlivých skupin předmětů, jak je vnímá veřejnost, poskytuje tabulka č. 5. Jsou srovnávány údaje o tom, které předměty považují respondenti v zemích, kde se výzkum prováděl, za podstatné v procesu vzdělávání, s odpověďmi respondentů v České republice. Zde se velmi zřetelně projevuje podceňování role výchov, přírodovědných, společenskovedných i technických předmětů a matematiky v kontrastu s hodnocením cizího jazyka. Je nutné si uvědomovat, že naše hodnocení určitě ovlivňuje to, že jazyk český není světovým jazykem a to cítíme jako nedostatek. Na druhou stranu veřejnost v jiných zemích docenňuje význam všeobecného vzdělání a dává to jasně najevo.

Vyučovací předmět	Podíl respondentů považující určitý předmět za velmi důležitý / podstatný ve školní edukaci		
	Průměr zemí OECD	Česká republika	Rozdíl bodů (%)
mateřský jazyk	87	83	- 4
cizí jazyky	79	86	+ 7
matematika	84	64	- 20
přírodovědné předměty	64	37	- 27
společenskovedné předměty	59	33	- 26
občanská výchova	59	18	- 31
technické předměty	50	27	- 23
tělesná výchova	56	24	- 32

Tabulka č. 5 Hodnocení důležitosti obsahu školní edukace

Celou výukou ve všech předmětech musí prostupovat a při jakémkoli dění ve škole musí být zřejmé to, že jsme si vědomi našich cílů a žáky vedeme tak, abychom těchto cílů dosáhli.

Učební plány byly sestaveny po změnách na jaře roku 2007 a platí pro obory vyššího gymnázia a dobíhajícího oboru nižšího gymnázia.

UČEBNÍ PLÁNY GYMNÁZIA TŘEBÍČ

2007

POČET TŘÍD: 20 (čtyřleté 12, osmileté 8)

Platí od 1. 9. 2007

Ročník	čtyřleté - všeobecné				osmileté - všeobecné							
	79-41-K/401				79-41-K/801							
	1	2	3	4	1	2	3	4	5	6	7	8
Český jazyk	4	3	4	4	ŠUP	4	4	4	4	3	4	4
Cizí jazyk 1	3	3	4	4		4	3	4	3	3	4	4
Cizí jazyk 2	3	3	3	3			3		3	3	3	3
Občanská nauka						1	1	1				
Základy společenských věd	1	2	2	2					1	2	2	2
Dějepis	2	2	2			2	2	2	2	2	2	
Zeměpis	2	2		2		2	2	2	2	2		2
Matematika	4	4	3	3		5	4	4	4	4	3	3
Fyzika	3	3	3	2		2	2	3	3	3	3	2
Chemie	3	3	2			2	2	3	3	3	2	
Biologie	2	3	2	3		2	2	3	2	3	2	3
Informatika a výpočetní technika	2						2	1				
Estetická výchova	2	2				3	2	2	2	2		
Tělesná výchova	2	2	2	2		3	2	2	2	3	2	2
Volitelný předmět 1		1	2	2					2		2	2
Volitelný předmět 2			2	2							2	2
Volitelný předmět 3			2	2							2	2
Volitelný předmět 4				2							2	
Součet	33	33	33	33	30	31	31	33	33	33	33	

1.A	2.A	3.A	4.A	1.G	2.G	3.G	4.G	5.G	6.G	7.G	8.G
1.B	2.B	3.B	4.B								
1.C	2.C	3.C	4.C								

Tabulka č. 6 Učební plány

4.1. Učební plány pro čtyřletý studijní obor

Sestavení učebního plánu pro studijní obor gymnázium všeobecné čtyřleté respektuje několik pravidel:

1. Jsou podporovány základní profilové předměty gymnázia: český jazyk, matematika, cizí jazyk 1. V průběhu celého studia mají víceméně stejnou hodinovou dotaci.
2. Matematika má více hodin v prvním a druhém ročníku, ve třetím a čtvrtém je počet nižší – 4 4 3 3. Cílem je dosáhnout u žáků zopakování a doplnění vědomostí ze základní školy a poměrně rychle vybudovat a procvičit základní matematické postupy, které podpoří výuku v dalších předmětech. V prvním ročníku podporuje matematiku zvýšený počet hodin fyziky určený na procvičování matematických dovedností a její aplikace ve fyzice. Počet hodin ve třetím a čtvrtém ročníku se snižuje z toho důvodu, že maturitní zkouška z matematiky není povinná a zájemci o studium matematiky na VŠ mohou zvolit volitelný předmět Seminář z matematiky.
3. V případě českého jazyka a cizího jazyka 1 je situace opačná. Tyto předměty jsou povinné u maturitní zkoušky, a proto jejich hodinová dotace v průběhu studia stoupá.
4. Rozlišuje se první a druhý jazyk. První jazyk má posílenou hodinovou dotaci v posledních dvou ročnících a je předpoklad, že z něj bude maturovat většina žáků. Druhý cizí jazyk má hodinovou dotaci 3 3 3 3, a není tudíž vyloučeno, že z něj žák může maturovat. Z tohoto důvodu může volit Seminář z cizího jazyka, a to dokonce již od třetího ročníku. Tím vzrůstá hodinová dotace až na $3 + 3 + 5 + 5 = 16$ hodin. Nabízíme studium anglického, německého, francouzského a ruského jazyka.
5. Učební plán ostatních předmětů sleduje základní počet hodin. V předmětech přírodovědných, kde je položen důraz i na experimenty, posiluje záměrně tyto předměty hodinou na laboratorní práce tak, aby bylo možné u žáků vytvořit i základní návyky laboratorní praxe. Tím se také mírně narovnává disproporce mezi duševní a manuální prací žáků.
6. Zeměpis, zařazený do čtvrtého ročníku v hodinové dotaci 2 hodiny, poskytuje žákům základní přehled z oblasti současného a minulého geopolitického uspořádání, a tak může doplňovat i výuku dějepisu.
7. Volitelné předměty jsou zavedeny až od třetího ročníku. Důvodem je to, že v prvních dvou letech vzdělávání je žák motivován k dalšímu vysokoškolskému studiu poskytnutím základního středoškolského všeobecného vzdělávání ve všech předmětech a výběr volitelných předmětů ve třetím a čtvrtém ročníku je podmíněn budoucím výběrem směru studia na vysoké škole. Systém volitelných předmětů je daný nejen zájmem žáků o kurzy, které doplňují vyučované předměty – včetně cizích jazyků, ale i nabídkou dalších předmětů typických pro gymnaziální vzdělávání – latina, deskriptivní geometrie, nebo zavedením nových, které sledují vývoj současných moderních technologií – specializované programování, ekologická výchova.
8. Seznam volitelných předmětů je každoročně aktualizován a snaží se zahrnovat celé spektrum reálně možné nabídky. Je však limitován poptávkou a organizačními možnostmi školy. Pro třetí ročník čtyřletého a sedmý ročník osmiletého oboru se nabízí například:
 - Seminář z českého jazyka
 - Seminář z dějepisu
 - Latina
 - Seminář z anglického jazyka
 - Seminář z německého jazyka
 - Seminář z francouzského jazyka
 - Seminář z biologie
 - Seminář z ekologie
 - Seminář z matematiky

- Deskriptivní geometrie
- Programování speciální
- Seminář z matematiky
- Technika administrativy

Seznam volitelných předmětů pro čtvrtý ročník čtyřletého a osmý ročník osmiletého oboru nabízí například:

- Seminář z českého jazyka
- Seminář z dějepisu
- Společenskovední seminář
- Seminář z anglického jazyka
- Seminář z německého jazyka
- Seminář z francouzského jazyka
- Latina
- Seminář z ekologie
- Společenskovední seminář
- Deskriptivní geometrie
- Programování
- Seminář z matematiky
- Technika administrativy
- Seminář z biologie
- Seminář z chemie
- Seminář ze zeměpisu
- Seminář z fyziky
- Seminář z dějepisu
- Seminář z dějepisu – speciální
- Seminář z deskriptivní geometrie (rozšiřující)
- Seminář z hudební výchovy
- Seminář z výtvarné výchovy

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1.	2.	3.	4.	Celkem	Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	3	4	4	15	12	3
	Cizí jazyk	3	3	4	4	14	12	2
	Další cizí jazyk	3	3	3	3	12	12	0
Matematika a její aplikace		4	4	3	3	14	10	4
Člověk a příroda	Fyzika	3	3	3	2	11	36	12
	Chemie	3	3	2		8		
	Biologie	2	3	2	2	9		
	Geologie	2	2	0	2	6		
Člověk a společnost	Občanský a společenskovědní základ	1	2	2	2	7		
	Dějepis	2	2	2	1	7		
	Geografie					0		
Člověk a svět práce		0	0	0	0	0	0	0
Umění a kultura	Hudební obor	2	2	0	0	4	4	0
	Výtvarný obor							
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	8	0
	Výchova ke zdraví	0	0	0	0	0	0	0
Informatika a informační a komunikační technologie		2	0	0	0	2	4	-2
Volitelné vzdělávací aktivity			1	6	8	15	8	7
Průřezová témata						0	0	0
Celkem v ročníku		33	33	33	33	132	106	26
Disponibilní hodiny							26	26
Celkem						132	106	26

Tabulka č. 7 Učební plán pro vyšší gymnázium

4.2. Učební plány pro osmiletý studijní obor

Učební plán pro obor vzdělání Gymnázium osmileté vychází ze stejných principů, které jsou použité pro obor čtyřletý. I počet hodin ve vyšších ročnících je téměř v souladu s hodinovou dotací se čtyřletým oborem.

U nižšího gymnázia byl vypracován zcela odlišný plán vycházející z principů ŠVP RVP ZV. Koncepčním úmyslem je používat systém, který bude formálně stabilní a poměrně trvanlivý.

4.3. Školní učební plány pro nižší gymnázium

Pro začlenění do systému učebních plánů byl vypracován ŠUP pro nižší gymnázium tak, aby respektoval RUP a zohlednil specifika školy a zdůraznil její priority. Uvedená struktura se postupně naplňuje od roku 2007, jak přicházejí další ročníky.

Školní učební plán

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1.	2.	3.	4.	Celkem
		Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	5	4	4	4	17
	Cizí jazyk	4	4	3	3	14
Matematika a její aplikace		5	4	4	4	17
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	8
	Výchova k občanství	1	1	1	1	4
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	2	8
	Chemie			2	2	4
	Přírodopis	2	2	2	2	8
	Zeměpis	2	2	2	1	7
Umění a kultura	Hudební výchova	3	3	2	2	10
	Výtvarná výchova					
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví			1		1
	Tělesná výchova	3	3	2	2	10
Informační a komunikační technologie			1			1
Volitelné předměty				3	3	6
			1	1	1	3
Člověk a svět práce	Práce s laboratorní tech.	1				1
	Využití digit. technologií		1			1
	Svět práce			1	1	2
Celkem v ročníku		30	30	32	30	

Tabulka č. 8 Učební plán pro nižší gymnázium

4.4. Moderní vyučovací metody

„Moderní“ vyučovací metody jsou založeny na zdůraznění několika obecných pedagogických principů. Uplatňují například explanační přístup a budování výkladu na faktech, datech, reálných problémech a na jejich objasňování.

Podle jiného „nového“ principu mají být vysvětlované jevy zakotvené v realitě a vztažené k aktuální situaci.

Je nezbytné, aby celým procesem vzdělávání prostupovala radost z objevování – heuristické potěšení, které může mimo jiné na jedné straně motivovat žáky k celoživotnímu vzdělávání a na druhé straně by mohlo být i formou určité odměny práce pedagoga, neboť i on, má-li být přesvědčivý, musí tento pocit prožívat.

Z dalších typů edukačních strategií, např. Dalton, Waldorf, Montessori, Bloom je možné vycházet i při výchovně vzdělávacím procesu na střední škole a modifikovat je, jsou-li toho schopny, na tuto věkovou skupinu žáků.

Změnu metod používaných ve škole a změnu celého současného školského systému, který je uzavřený sám do sebe a neodráží skutečný život, může vyvolat a urychlit pouze jeden jediný klíčový fenomén. Kupodivu to nebude nový školský zákon, ale veřejná poptávka po dovednostech, které musí mít moderní člověk.

Až společnost nebude po škole především požadovat, aby žáci pouze udělali přijímací zkoušky, a bude požadovat, aby děti uměly samostatně pracovat, aby je práce ve škole bavila a vybavila je návykem, že učení je zábava, a tím je motivovala vzdělávat se po celý život, v tom okamžiku se

školy budou muset velice rychle proměnit a přizpůsobit se. Chceme být na tuto změnu připraveni a předjímat ji!

5. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují soubor předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti a budoucí

uplatnění v životě. Jejich pojetí vychází z obecně sdílených představ společnosti o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho spokojenému a úspěšnému životu, a z hodnot přijímaných společností obecně.

Žáci si stanovené klíčové kompetence osvojují v celém průběhu gymnaziálního vzdělávání, přičemž dále rozvíjejí ty klíčové kompetence, které si osvojili během základního vzdělávání. Proces osvojování klíčových kompetencí nelze chápat jako ukončený, jedná se o proces celoživotní. Klíčové kompetence tvoří základ pro úspěšný rozvoj předpokladů pro celoživotní učení žáků.

Klíčové kompetence neexistují izolovaně, ale navzájem se prolínají a doplňují. Aby si žáci klíčové kompetence během vzdělávání skutečně osvojili, musí k nim směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah, jehož pojetí na úrovni školního vzdělávacího programu by mělo vytvářet předpoklady pro efektivní využití osvojených vědomostí a dovedností, které budou žáci schopni dále uplatnit ve studiu, v zaměstnání a v osobním životě.

V etapě gymnaziálního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

- kompetence učit se učit
- kompetence řešit problémy
- komunikativní kompetence
- sociální a interpersonální kompetence
- občanské kompetence
- kompetence k podnikavosti

5.1. Kompetence učit se učit

Žák:

- je schopen plánovat, organizovat, řídit a hodnotit vlastní učení
- je motivován pro další učení
- využívá různé strategie učení
- efektivně získává informace z různých zdrojů
- získané informace hodnotí z hlediska jejich věrohodnosti, zpracovává je, systematizuje je a využívá při svém studiu a v praxi.

5.2. Kompetence řešit problémy

Žák:

- rozpozná problém, rozčlení ho na segmenty a navrhuje postupné kroky jeho řešení
- využívá své schopnosti, vědomosti a dovednosti při samostatném řešení problémů
- uplatňuje základní myšlenkové operace, ale i fantazii, intuici a představivost
- je otevřený k poznávání nových a originálních postupů a řešení problémů, nachází alternativy řešení a zvažuje jejich vhodnost.

5.3. Komunikativní kompetence

Žák:

- efektivně a tvořivě využívá prostředky komunikace
- používá komunikativní dovednosti ve studiu i v životě
- rozumí sdělením různého typu, správně interpretuje přijímané sdělení a věcně argumentuje
- vyjadřuje se jasně, srozumitelně a přiměřeně v projevech mluvených i psaných
- adekvátně vystupuje na veřejnosti, přiměřeně sebevědomě se prezentuje v mluveném projevu.

5.4. Sociální a interpersonální kompetence

Žák:

- posuzuje své možnosti, je schopen sebereflexe, odhaduje důsledky vlastního jednání a chování, své jednání a chování koriguje
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky
- adaptuje se na měnící životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je ovlivňuje
- při práci v týmu uplatňuje své schopnosti, vědomosti a dovednosti; spolupracuje při dosahování stanovených cílů
- organizuje společnou činnost, přijímá odpovědnost za práci, konstruktivně řeší konflikty a přispívá k vytváření tvůrčí a podnětné atmosféry
- přispívá k vytváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- projevuje pozitivní vztah k vlastnímu zdraví, začleňuje do svého života činnosti podporující zdravý životní styl.

5.5. Občanské kompetence

Žák:

- rozlišuje mezi osobními zájmy, zájmy širší skupiny a veřejnými zájmy, rozhoduje se a jedná vyváženě
- o společnosti a civilizaci uvažuje z hlediska udržitelnosti života, jedná tak aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí ani kulturu
- respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- rozšiřuje své poznání a chápání duchovních hodnot, tvoří je a chrání
- promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností ve vztahu k okolí
- poskytne pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích
- sleduje a aktivně se zapojuje do občanského života svého okolí a společnosti.

5.6. Kompetence k podnikavosti

Žák:

- cílevědomě, zodpovědně se rozhoduje o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpozná a využívá příležitosti
- je aktivní, iniciativní, tvořivý, vítá a podporuje inovace
- získává a aktivně zpracovává informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech
- usiluje o dosažení stanovených cílů, celý proces aktivně řídí a dokončí, motivuje se
- pozná rizika při rozhodování, je připraven je podstoupit

- chápe podstatu a principy podnikání a realitu tržního prostředí

5.7. Míra podpory kompetencí ve vzdělávacích oborech

Při přípravě ŠVP a diskuzi o klíčových kompetencích byla vypracována tabulka, která ukazuje odhad vyučujících vzdělávacího oboru, jak bude lze danou klíčovou kompetenci podpořit.

Rok 2008/2009

Gymnázium Třebíč

Míra podpory kompetencí v předmětech

	8.10.2008															
	Český jazyk	Anglický jazyk	Německý jazyk	Francouzský jazyk	Ruský jazyk	Základy společenských věd	Dějepis	Zeměpis	Matematika	Fyzika	Chemie	Biologie	Výcviková výchova	Hudební výchova	Tělesná výchova	
1 Kompetence učit se učit																
1.1 je schopen plánovat, organizovat, řídit a hodnotit vlastní učení	80	90	90	90	90	100	80	100	90	80	100	100	90	70	80	80
1.2 je motivován pro další učení	70	90	90	90	90	100	70	100	80	80	100	100	70	70	100	100
1.3 využívá různé strategie učení	90	90	90	90	90	100	90	100	70	70	100	100	70	80	70	70
1.4 efektivně získává informace z různých zdrojů	90	90	90	90	90	100	80	100	50	85	100	100	90	80	80	80
1.5 získání informace hodnotí z hlediska jejich věrohodnosti, zpracovává je, systematizuje je a využívá při	90	90	90	90	90	100	80	100	95	95	100	100	80	80	80	80
2 Kompetence řešit problémy																
2.1 rozpozná problém, rozdělí ho na segmenty a navrhuje postupné kroky jeho řešení	85	80	80	80	80	90	85	100	100	100	100	100	70	50	60	60
2.2 využívá své schopnosti, vědomosti a dovednosti při samostatném řešení problému	80	90	90	90	90	90	80	100	100	100	100	100	80	80	70	70
2.3 uplatňuje základní myšlenkové operace, akce i fantazii, snahu a představivost	75	90	90	90	90	90	75	100	100	100	100	100	100	90	80	80
2.4 je otevřený k poznávání nových a originálních postupů a řešení problémů, nachází alternativy řešení a	80	80	80	80	80	90	80	100	100	100	100	100	80	80	80	80
3 Komunikační kompetence																
3.1 efektivně a tvořivě využívá prostředky komunikace	100	90	90	90	90	90	85	70	45	45	70	70	100	85	80	80
3.2 používá komunikační dovednosti ve studiu i v životě	100	80	80	80	80	90	100	50	50	50	50	50	80	90	90	90
3.3 rozumně sdělení různého typu, správně interpretuje přijímané sdělení a věcné argumentuje	90	90	90	90	90	90	80	100	100	95	100	100	85	90	80	80
3.4 využívá se jasně, srozumitelně a přiměřeně v profesních milnavených i psaných	100	90	90	90	90	90	80	50	90	90	50	50	75	90	80	80
3.5 adekvátně vyslovuje na veřejnosti, přiměřeně sebevědomě se prezentuje v mluveném projevu	100	90	90	90	90	90	90	50	70	70	50	50	75	90	75	75
4 Sociální a personální kompetence																
4.1 poznává své možnosti, je schopen sebeovládání, odhaduje důsledky vlastního jednání a chování, své	75	100	100	100	100	100	75	50	70	65	50	50	75	75	90	90
4.2 stanovuje si cíle a priority s ohledem na své schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky	95	90	90	90	90	100	95	50	65	70	50	50	90	95	80	80
4.3 adapte se na měnící životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je ovlivňuje	80	90	90	90	90	100	85	50	40	70	50	50	95	85	70	70
4.4 při práci v týmu uplatňuje své schopnosti, vědomosti a dovednosti, spolupracuje při dosahování	80	90	90	90	90	100	65	100	50	80	100	100	95	85	80	80
4.5 organizuje společnou činnost, přijímá odpovědnost za práci, konstruktivně řeší konfliktů a přispívá k	60	100	100	100	100	100	50	70	40	80	70	70	80	70	90	90
4.6 přispívá k vyvíjení hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii	90	90	90	90	90	100	90	50	20	30	50	50	90	90	90	90
4.7 neovazuje poznání vztah k vlastnímu zdraví, začleňuje do svého života činnosti podporující zdraví	60	90	90	90	90	100	40	100	30	50	100	100	70	90	75	75
5 Občanské kompetence																
5.1 rozlišuje mezi osobním zájmem, zájmem větší skupiny a veřejným zájmem, rozhoduje se a jedná vylíčené	80	80	80	80	80	100	80	70	45	45	70	70	80	80	75	75
5.2 o společnosti a civilizaci uvědomuje z hlediska udržitelnosti života, jedná tak aby neohrožoval a	80	80	80	80	80	90	80	100	30	80	100	100	90	80	90	90
5.3 respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí	100	90	90	90	90	100	100	70	30	30	70	70	100	90	90	90
5.4 rozvíjí své poznání a chápání duchovních hodnot, tvoří je a chrání	95	90	90	90	90	100	80	30	50	50	30	30	100	100	70	70
5.5 promyšleně souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností ve vztahu k okolí	80	90	90	90	90	100	80	30	40	45	30	30	80	80	70	70
5.6 poskytné pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích	85	90	90	90	90	100	85	100	30	60	100	100	75	85	100	100
5.7 sleduje a aktivně se zapojuje do občanského života svého okolí a společnosti	60	90	90	90	90	100	45	30	10	10	30	30	60	60	80	80
6 Kompetence k podnikavosti																
6.1 cílevědomě, zodpovědně se rozhoduje o dalším vzdělávání a profesním zaměření	100	100	100	100	100	100	100	30	80	85	50	50	100	100	100	100
6.2 poznává vlastní osobní a odborné potence, rozpoznává a využívá příležitosti	80	80	80	80	80	90	80	70	75	80	70	70	85	80	80	80
6.3 je aktivní, iniciativní, tvořivý, síla a podporuje inovace	80	90	90	90	90	100	50	100	80	80	100	100	100	90	70	70
6.4 získává a aktivně zpracovává informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech	80	80	80	80	80	90	50	30	10	20	30	30	70	70	60	60
6.4 usiluje o dosažení stanovených cílů, celý proces aktivně řídí a dokončí, motivuje se	80	80	80	80	80	90	40	30	50	55	30	30	60	70	70	70
6.5 pozná rizika při rozhodování, je připraven je podstupovat	50	80	80	80	80	90	30	30	60	60	30	30	40	50	70	70
6.7 chápe podstatu a principy podnikání a realitu tržního prostředí	80	80	80	80	80	90	90	50	20	25	50	50	75	50	80	80

Tabulka č. 9 Míra podpory kompetencí

6. Materiální a technické zabezpečení

6.1. Budova školy

Škola působí v prostorách původní budovy c. k. vyššího gymnasia, která byla dostavena a předána svému účelu dne 22. září 1889 jako „pohodlná a úhledná“. Již po první světové válce se projevují nevýhody dispozice budovy: „nedostatek důstojné místnosti shromažďovací, kabinetů, ba i potřebných tříd“. Budova byla upravována hned po válce a poté v letech 1937 a 1938. Služební byt ředitele školy byl zabrán a adaptován na třídy a byly modernizovány záchody. Výraznější rekonstrukce proběhla až v letech 1970–1971 a v osmdesátých letech minulého století byla původní tělocvična, která byla součástí školy, přestavěna na dvě třídy. Významnou stavební akcí byla v letech 1992–1994 přístavba tělocvičny, sálu, posilovny, zázemí pro tělesnou výchovu, šaten, tří učeben, tři kabinetů a plynové kotelny.

Současná dispozice prostoru umožňuje umístit 16 kmenových tříd, 9 odborných učeben, knihovnu, kabinety, tělocvičnu, sál a posilovnu. Počet kmenových tříd lze rozšířit do odborných učeben, ale pouze na maximální počet 18. Stav, kdy máme 20 tříd musí být řešen druhou budovou, nebo přístavbou. Výuka tohoto počtu tříd maximálně využívá celou kapacitu školy a vyučování se rozděluje na bloky a protahuje se do odpoledních hodin.

Výhodná poloha školy v centru města v hustě zastavěném prostoru se v případě možnosti rozšíření budovy jeví jako problematická a limitující. Před rokem 1992 byly vytvořeny plány další etapy přístavby, která počítala s vykoupením budovy a pozemku č. 227, 228 v ulici Bedřicha Václavka, na němž měla vzniknout aula školy a další zázemí. V současné době tento dobrý záměr, který mimo jiné řešil i infrastrukturu města, protože odstraňoval krizový bod na komunikaci, asi nelze uskutečnit, protože dohoda s majitelem nemovitosti pravděpodobně nebude možná. Nicméně za pokus to stojí!

Přesto existuje možnost, jak ke škole přistavět část budovy, ve které by vznikly minimálně tři potřebné prostory. Na severní straně pozemku školy je dvůr, který sloužil jako sklad uhlí v dobách, kdy ještě nebyla budova plynofikována, a k budově je v přízemní přilepen přístavek, ve kterém byla kotelna na pevná paliva. Toto místo je nevyužívané a nefunkční. Nabízí se možnost v tomto prostoru provést přístavbu, která by v přízemí zahrnovala celý půdorys. Zde by mohla vzniknout aula, nebo alespoň menší „důstojná místnost shromažďovací“. Přístup do tohoto prostoru je možné zbudovat ze schodiště do školních šaten i z ulice B. Václavka, a tak nabízet aulu i pro další aktivity. Z pohledu hospodárnosti musí být zmíněno, že roční pronájem prostorů pro akce školy činí asi 80.000,-Kč.

Nad přízemím se nabízí možnost zmenšit půdorys tak, aby se zachoval výhled z oken přilehlých učeben. Vznikly by prostory napojené na dvě mezipatra stávajícího schodiště historické budovy. Nabízí se provést plášť přístavby budovy jako prosklenou plochu, která by v místnostech i přilehlých prostorách zaručovala dostatečný přístup světla. V prvním patře by vznikla knihovna se studovnou využívaná i pro výuku dělených předmětů, do druhého patra, do světlého a vzdušného prostoru, by se určitě hodila učebna výtvarné výchovy, ateliér, galerie.

Při zvažování této stavební akce je nezbytné zmínit, že takto navrhovaná přístavba by byla náročná technicky i finančně, protože stavební pozemek je obklíčen výše jmenovaným domem. Dispozice by sama o sobě zvýšila stavební náklady asi o 10 – 20%.

Přístavba nevyřeší rozšíření kapacity školy na cílový stav 20 tříd zcela. Je nutné dobudovat zázemí v podkroví budovy a v prostoru sklepa, dříve krytu CO. Tato místa mohou poskytnout cenné a zajímavé učebny, kabinety i sklady.

Protože stará budova byla po celkové rekonstrukci v letech 1970–1971 do dnešní doby pouze udržována, je nutné soustředit se na několik zásadních problémů.

Stav oken ve staré části budovy je havarijní a nestojí za to je rekonstruovat. 35 let stará okna je třeba vyměnit za nová a pokusit se navrátit budově tvář, kterou měla ve svém původním projektu.

Je nezbytné posoudit stav plynové kotelny a nahradit regulační systém za moderní, který umožní snadné řízení výkonu. Ve staré budově je nezbytné vyměnit rozvody tepla a radiátory. Výměna oken i rekonstrukce vytápění budou mít za následek snížení nákladů za teplo.

Velkým problémem ve staré budově je stav rozvodů elektrické energie ve staré budově. Často se stává, že rozvodná síť je přetížená, dochází k jejímu kolapsu, může hrozit i nebezpečí úrazu či jiného neštěstí. Generální oprava rozvodů elektrické energie a její provedení podle současných norem je zárukou bezpečného chodu školy.

Je třeba také odborně vyhodnotit stav rozvodů vody a odpadů.

Zásadním krokem pro další existenci a rozvoj školy bylo vyřešení vlastnických práv na budovu a pozemky, na kterých stojí na podzim roku 2006. Budovy a pozemky byly převedeny do majetku Krajského úřadu kraje Vysočina. Vedení školy v současné době usilovně jedná s příslušnými odbory o zařazení opravy a rozvoje školy do programů, které by vedly ke zlepšení stavu i k rozkvětu podle svých přirozených potřeb.

6.2. Vybavení školy

V minulých letech zahájený proces obměny lavic a židlí byl víceméně ukončen a stejně tak i obnova tabulí. Tato nezbytná dlouhodobá výměna musí pokračovat i ve vybavení kabinetů a prostor pro uložení pomůcek a sbírek.

Vzhledem k rozšíření školy je potřebné vybavit zařízením a pomůckami nové prostory: šatny pro žáky, vybavení tříd, prostory pro vyučující, prostory pro uložení pomůcek, zařízení pro úklid a drobné opravy školy. Na toto je nutné myslet při sestavování rozpočtů na roky 2008–2010.

V nejbližších letech je třeba postupně obnovovat a doplňovat podle harmonogramu i ostatní zařízení školy, didaktickou techniku, pomůcky, knižní fond, modernizovat výpočetní techniku tak aby mohly být naplněny plány ŠVP školy.

7. Superstrukturální a mezioborové vnímání

Je nezbytné žáky zapojovat do Středoškolské odborné činnosti, oborových olympiád a soutěží a dalších aktivit, které podpoří principy vzdělávacího programu.

Je potřebné podporovat jazykové vzdělávání a umožnit talentovaným žákům získat certifikáty nebo státní zkoušky z jazyků, využívat národní programy British Council, Goethe Institut a francouzského velvyslanectví a získávat další mezinárodní kontakty oficiálními i neoficiálními formami.

8. Řízení školy

Vedení školy má zájem na zvyšování kvality procesu řízení školy a hlásí se k prosazování této priority kraje. Je nezbytné vyhledávat, studovat a po důkladném zvážení používat vhodné metody řízení školy, posléze je vyhodnotit a případně modifikovat.

Velký důraz je třeba klást na racionální a kvalitní práci celého týmu vedení školy: ředitele, zástupkyně ředitele pro výchovu a vzdělávání a zástupce ředitele pro vnitřní organizaci. Je nutné dbát na dodržení principu komplementarity schopností, ale i přesto jeho členové musí být vzájemně zastupitelní. Systém řízení nesmí být závislý na jedné osobě, ale musí pružně reagovat na nenadálé situace. Tím se nesnižuje role ředitele školy, který musí být samostatný a aktivní – leader instituce. Péče o vzdělávání týmu vedení školy s využitím metodické a poradenské služby krajského úřadu i jiných forem vzdělávání je samozřejmá a nezbytná. Velkou pomocí i motivací je účast na Funkčním studiu pořádaném NIDV Jihlava v roce 2003–2007 i dalších školicích akcích, které poskytují nové informace. Vedení školy aktivně vyhledává kontakty s gymnázii v okolí i mimo kraj. Uskutečnilo se několik setkání ředitelů gymnázií v kraji, na kterých bylo prodiskutováno mnoho problémů, které vyplynuly ze změn základních tří zákonů a vyhlášek s nimi souvisejícími, dochází k neformální výměně informací, nápadů a názorů, protože ředitelé gymnázií jsou v kontaktu přes email i telefon.

Do širšího týmu vedení školy patří ještě výchovný poradce, preventista sociopatogenních jevů a předsedové předmětových komisí, kteří řeší dílčí úkoly na nižší úrovni řízení. Vedení školy se nebrání diskuzi o funkčnosti současných předmětových komisí a jejich případné modifikaci. Tento tým musí tvořit základ poradního kolegia ředitele školy v otázkách metodických, odborných. Jako takový musí podněcovat diskusi o další koncepci školy, vytvářet ji a prosazovat. Pro moderní řízení školy je vybudován vnitřní informační systém založený na počítačové síti. Je potřebné aktivně zapojit školu do programů vyhlášených vládními i nevládními organizacemi, které budou mít pro školu význam pro zlepšení řízení kvality vzdělávání, evaluaci subjektu a informovanost veřejnosti.

Dalším logickým krokem je vytváření kontaktů na externí odborníky. Vedení školy oslovilo ekonomy, personalisty, psychology, sociology, právníky, se kterými jsou konzultovány aktuální problémy.

9. Učební plány jednotlivých vzdělávacích oborů